

TRAGICKÝ PŘÍBĚH SE ŠŤASTNÝM KONCEM

ANALÝZA SEKVENCE

Autorem lekce je:
Ana Eliseu,
Os Filhos de Lumière
(Portugalsko)

ANALÝZY SEKVENCE (3:22–4:25 MIN.)

POPIS A ANALÝZA

Dívka je v okně, jí a usmívá se – ve filmu poprvé. Dívá se na nebe a vidíme přilétat ptáka, který dosedne na parapet, a ona ho krmí. Potom pták vzlétne a my sledujeme jeho let, vidíme ulici s lidmi, jak žijí své životy. Skloněný pohled (shora dolů) je zároveň pohled ptáka, dívky i náš.

Z obecného záběru přecházíme na sevřenější záběry a přes hudbu slyšíme tlukot srdce a zvuky, které lidé vydávají při tom, co dělají: hrají si s míčem, zametají, jdou, mačkají tlačítka, kopou, táhnou. Pohyby a zvuky se opakují a mají stejný rytmus jako tlukot srdce. Jsou to banální každodenní úkony, pohyby, které děláme, aniž bychom si toho všimli, a které vydávají zvuky, které už ani neslyšíme. Stejně jako naše srdce, které tluče bum-bum, bum-bum, aniž bychom si to uvědomovali. A stejně tak dívčino srdce, lidé už si na zvuky jejího srdce zvykli natolik, že na ně zapoměli.

Celek tvořený částmi (a... a... a... namísto... nebo...)

Na začátku filmu tlukot srdce narušuje život ostatních lidí i život samotné dívky. Je nucena utéct. Zdá se, že lidé jsou klidní nebo že její srdce tluče klidně. V této sekvenci se město díky střihu zvuku a obrazu jeví jako celek tvořený částmi: dívka, která krmí ptáka, děti, které si hrají s míčem, paní na vysokých podpatcích atd.

Obraz: Z dívčina okna přecházíme na celkový záběr ulice, kde vidíme různé lidi dělat různé věci. Potom přejdeme na bližší záběry, které ukazují jednotlivé lidi zvlášť, jak dělají něco, co vydává konkrétní zvuk. Každý zvuk je jiný a všechny existují společně, stejně jako to dělají lidé.

Zvuk: Dívčino srdce, které je na začátku filmu slyšet silněji než všechno ostatní, se nyní mísí s ostatními zvuky. Na jednu stranu je tak zvukem v pozadí, na druhou stranu funguje jako metronom, který určuje rytmus všech ostatních zvuků. A tak je město vykresleno jako celek, kde si všímáme všech jeho částí, a všechny zvuky dohromady nám zároveň připomínají, jak město pulzuje. Srdce v tu chvíli přestává být jen ptačím srdcem dívky, které narostla křídla, a nabývá symbolické hodnoty.

Před projekcí

Poslechneme si, aniž by bylo vidět obraz, úryvek z filmu (stopáž 3:22–4:25 min.). Představujeme si, co je vidět a co se děje na plátně.

Po projekci

Porovnáme dva úryvky z filmu (stopáž 1:07–1:34 min.; stopáž 3:12–3:45 min.).

- *Co se změnilo na zvuku?*
- *Co se změnilo v příběhu?*

Podíváme se na úryvek z filmu (stopáž 5:20–5:40 min.).

- *Čím to je, že míč rozbije sklo, stisknutí tlačítka vyhodí peníze do vzduchu, podpatky se zlomí a kolo vozíku upadne?*

Diskutujeme o představě „pulzování města“.

Navrhne žákům následující cvičení: zavřít oči a velmi pozorně naslouchat. A pak, stále v tichosti, napsat nebo nakreslit seznam toho, co slyší.

Vyzveme žáky, aby toto cvičení zopakovali mimo školu, aby si vybrali místo ze svého každodenního života (svůj pokoj, náměstí, zastávku autobusu apod.) a vytvořili jeho zvukový portrét.

Zamyslíme se nad tím, jak by tato místa vypadala ponořená do ticha. Zkusíme tuto představu zachytit ústně nebo písemně.

Představíme si, jaké by to bylo, kdybychom měli jen jeden jediný zvuk, a ne tu spoustu, která jich existuje.

- *Na jakých místech se setkáváme s monotónním zvukem?*

Představíme si, jaké by to bylo, kdybychom byli všichni stejní, kdybychom dělali všechno stejně. Diskutujeme o důležitosti rozdílů. Dále diskutujeme o tom, proč když se někdo, tak jako postava ve filmu, cítí jiný, má chuť utéct. Mluvíme o otázkách sounáležitosti a přijetí.

Společně sestavíme seznam protikladů, které se objevují ve filmu: příroda/město, sám/ve skupině, uvnitř/venku, blízko/daleko, den/noc, hlučný/tichý, jiný/„normální“.

Podíváme se na záběry, které běží během závěrečných titulků, a zamyslíme se nad veršem „Zblízka není nikdo normální“ (Caetano Veloso, píseň Vaca Profana). Diskutujeme o tom, co by mělo být „normální“.